Kostnické jiskry
Evangelický týdeník

2/2015

14. ledna 2015 ✦ ročník 100 ✦ cena: 13 Kč

Příští číslo vyjde
21. ledna 2015

Z obsahu

** Podivné tělo*

** Profesor J. B. Kozák*

Poselství k 2. neděli po Zjevení Páně

Na dobrý život!
J 2,1–11

Bylo to, jako když najednou dojde dech uprostřed věty. Možná to někdo špatně spočítal, přišlo víc lidí nebo byli žíznivější. A nápoj utišení nikde. Svatební hostiny jsou vypočitatelné asi jako život sám.
Pouhý člověk, i kdyby byl schopný a moudrý, nedokáže utišit lidskou žízeň. Žízeň po životě. Je tu ale Ježíš. A ten ví, jaký nápoj nabídnout těm, kdo žízní. Víno je ženichova starost a Ježíš přichází s vínem pro všechny, kdo mají žízeň. Ježíš se stává ženichem. Ježíš se stává hostitelem.
Voda proměněná ve víno. Voda křtu, voda omývající prach z nohou učedníků, voda nového života se mění ve vyzrálé víno plného života, víno sytící žízeň, ve víno plné radosti. O vínu se říká, že jde o opojný nápoj, ve kterém je pravda. Radost a pravda – po těch touží naše duše a ty hledá u Boha. Mít tak jásající srdce, které si je jisté Boží láskou a které hledí na svět s radostí, s nadějí a lehkostí. Mít tak oči ochotné vidět svět, jaký je, pravdivě a bez příkras, které ho mnohým pomáhají snést.
To nejlepší víno přišlo na konec, když už nikdo nic nového nečeká. Ale ono se o konec vlastně nejedná. Není to konec života, ani konec téhle svatby. Bůh přichází do našeho života, a to je teprve začátek nového života s nejlepším vínem, jaké jsme kdy měli možnost ochutnat. Hostitel je pochválen. Boží nápoj dává našemu životu lepší, ba nejlepší chuť.
Třetího dne byla svatba. Třetího dne vstal z mrtvých. A slaví s námi hostinu nového začátku, ačkoliv jsme si mysleli, že jsme uprostřed víru života nebo v koncích s našimi nadějemi. Neztrácejte naději, až přijde tma Velkého pátku. Ježíš nám nabízí číši svého výborného vína, tak si připijme na novou zásnubní smlouvu!

Marie Jüptner Medková,
farářka ČCE,
t. č. na rodičovské dovolené

Novoroční ekumenická slavnost tentokrát byla ve znamení Taizé

Konec světa

Mk 13,24–37; 1 J 2,14–18

„Vyjděme k Ježíši ven ze stanů, pohanění jeho nesouce. Neboť nemáme zde místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme.“

Žd 13, 13-14

Biblická připomenutí konce světa nejsou věřícím v Pána Ježíše Krista výzvami k pokusům o náboženské alternativy vědeckých fikcí. Nezanášíme se horory náhlých událostí planety, ani možnostmi katastrof ať už ekologických nebo ekonomicko-politických, jakkoli ke stávajícím hrůzám nejsme slepí. Nepřehlížíme, že „den Hospodinův“, čas Božích soudů ohlašovaný proroky, zpravidla k asyrské nebo kaldejské hrozbě odkazoval. Ani dnes nejsme lhostejní k agresivitě “mimozemšťanů” od východu válcujících zemi a vybíjejících národy. Zprávy o ohrožení a o lidském soužení přesahujícím pomyšlení biblického člověka vnímáme jako znamení času.
Nicméně nežli se zhroutí scéna světových dějin, než se rozpadne divadlo tohoto světa, a labyrint lidské zvůle vezme za své a strhne možná s sebou do zkázy i svět Božího stvoření, ještě je tu modlitba v duchu a pravdě, ještě trvá křest ve jméno Otce, Syna i svatého Ducha jako noemovská šance: Koráb sebezáchovy a spásy, nezůstane-li jen při smytí špíny těla, píše apoštol, nezůstane-li křest jen tradičním aktem akceptace, tedy zasvěcení a začlenění k těm, co taky věří, ale stane se trvalou poptávkou po dobrém svědomí před Bohem skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých, v oddanosti tomu, který, vyvýšen na pravici Otce, podmaňuje si anděly, mocnosti i moci (1 P 3,21-22).
Taky Pán Ježíš připomíná dny Noe, když mluví o příchodu Syna člověka (Mt 24, 35n). Po století výstrah lodního staveniště toho dávného podivína a kazatele spravedlnosti (2 P 2,5), jehož už sotva kdo bral vážně, náhle žádné „dnes naposled“. Bůh unavený žalem (Iz 1, 14 Jr 15, 6), ačkoli zajisté „Hospodin neustává, aniž zemdlívá“ (Iz 40, 28), láska nelítostně zraňovaná, přestává svévolníka zachraňovat před ním samým: „Litoval Hospodin, že učinil člověka a bolest měl v srdci svém“ (Gn 6,6). Odcizeným to nepřišlo, nevšimli si,

Dokončení na str. 2

Netrpělivost a naděje

B. Doležal v prvním čísle tohoto ročníku přiléhavě přirovnal současnou „krizi“ k oné poválečné, jejíž významným příznakem byly volby 1946. Spíše než „komunisté vyhráli“, bylo výstižnější konstatovat, že „tehdejší politické strany prohrály“. Podobně jako prohrávají teď, a mohou si za to samy, neboť lidem jejich manýry už lezou krkem.
Doležal si idealizuje polistopadovou dobu – otevřel se sice prostor svobody, ale lidé zůstali stejní. Úpadek demokracie nenastal až v posledních dvou letech, jak se Doležal domnívá. Společnost byla vybrakovaná dřív, než se začala zavádět nějaká pravidla. Místo mnoha úžasných lidí ze vzdělávací, zdravotní a sociální sféry jsou jedněmi maškarami stavěny do pozic jakýchsi společenských vzorů (hnusné slovo, celebrita!) maškary jiné. Chamtivost je prý ctnost. A k tomu všemu například od náboženských komunit – až na čestné výjimky! – veřejnost neslyšela nic společensky kritického. Chovaly se konformně, aby si nezhatily vyhlídky na restituce?
Doležal mluví o hlubokém rozvratu české demokracie, ale když totéž řekne Babiš, jde prý o „skryté odsouzení celého polistopadového režimu“. Podivné. Za minulého režimu také „moc“ vykládala ideologicky jakoukoliv kritiku tehdejších poměrů.
Doležal je Babišem tak umanut, že se dopouští nepřesností. Babiš neproslul jako ovlivňovač politických stran. Zhoršující se podnikatelské prostředí (korupce, neefektivita státu) ho přiměly vstoupit do politiky osobně. Jeho „polopatické“ vyjadřování ocenili voliči jako velmi osvěžující.
Doležal Babiše kritizuje bez argumentů, bez srovnání se světem: mohou podnikatelé do politiky? Za jakých podmínek? Co střet zájmů? Babišovy majetky jsou ale známy, proto mohou být jeho kroky podrobeny ostřejší veřejné kontrole než neprůhledné vazby politických stran a jejich sponzorů. Nutno i přiznat, že Babiš – na rozdíl od politických stran – vykazuje transparentní financování, navíc všechny jeho firmy mají daňový domicil v Česku (žádné daňové ráje!).
Často se zesměšňuje Babišův výrok o řízení státu jako firmy. Stát se opravdu musí řídit jako firma, protože žádný vlastník s rozumem v hlavě si ji nenechá rozkrást, jako se to stalo dosavadním vládám v Česku, v období, které Doležal považuje za demokratičtější než současné.
Babiš opravdu vlastní některá média, koupil je ale na vlastní jméno, všichni o tom vědí, každý článek v nich publikovaný veřejnost poměřuje se skutečnými nebo domnělými Babišovými záměry. Ale že má třeba jiný oligarcha Bakala taktéž významnou část českých médií, Doležalovi za zmínku nestojí. Proč? A co další podnikatelské skupiny, které vlastní jiná média přes další firmy, sloužící coby „přepážky“? Proč je kritizován pouze ten, který se chová transparentně, tedy kontrolovatelně? Není to tím, že se ti ostatní

Dokončení na str. 2

Aktuálně

SOS Sýrie

Situace syrských křesťanů a šíitů je neradostná... Většina z nich se v mohutné vystěhovalecké vlně ocitla mimo svou domovinu, v provizorních táborech na cizím území. Pokud neodešli, patrně nepřežili útoky teroristické organizace "Islámský stát". Turecko má přitom jen dva otevřené přechody na úseku hranice dlouhém 900 km a i na nich jsou uprchlíci bez pasů odmítáni. Situace zde je poněkud napjatá a bezpečnost není příliš zajištěna - po uprchlících se někdy i střílí. Malý hraniční stát Libanon je uprchlíky doslova přeplněn. Libanonci jsou k uprchlíkům neuvěřitelně vstřícní. Utečenci tvoří nyní už asi čtvrtinu obyvatel Libanonu. Problémy spočívají v organizaci humanitární pomoci - většina jich žije v žalostných podmínkách, potřebují jídlo, zdravotní péči atd. Dle slov novináře Hassana Ezzedina, bývalého předsedy Libanonského klubu v ČR, je situace opravdu krizová a ekonomicky pro Libanon dlouhodobě neudržitelná - "úspěšnější" běženci, kteří se v Libanonu postupně zabydlují a našli již domov a práci, představují nicméně velký konkurenční nápor pro libanonské obchodníky a trh. Podobně neutěšená situace je i v sousedících státech, které uprchlíky přijímají, v Jordánsku a Egyptě.
Největší problém v současnosti tkví v bezpečnosti a zajištění humanitární pomoci pro takové množství lidí (celkově asi 3,5 milionu), v Turecku jich jen asi 220 000 z 1,6 milionu žije v dobře zásobených táborech; současně samozřejmě tkví v postoji vyspělých států k této situaci, viz komentář Andrew Gardnera, pracovníka Amnesty International pro Turecko: "Neochota bohatých zemí vzít větší finanční zodpovědnost za uprchlickou krizi i ubohé nabídky na přesídlení jsou politováníhodné."
Situaci lze sledovat na stránkách Amnesty International nebo na stránkách humanitární organizace "Člověk v tísni", kde lze také nalézt info pro ty, kteří by chtěli přispět finančním darem.

Tomáš Zavadil

Na str. 2 uvádíme stanovisko Synodní rady ČCE

Z církví doma i ve světě

Otevřený dopis synodní rady ČCE předsedovi Vlády ČR a ministru vnitra ČR

Vážení pánové,
trápí nás, že úřady České republiky odmítají přijmout syrské uprchlíky ničené dlouhým válečným konfliktem. V posledních dnech odmítly učinit alespoň nepatrné gesto vůči těmto zkoušeným lidem. Nechtějí přijmout a poskytnout azyl 15 syrským nemocným dětem a jejich rodinám. Vymlouvají se na kdeco, v neposlední řadě na bezpečnostní rizika.
Tento postoj nechápeme a nechce se nám věřit, že za tímto jednáním je zbabělost představitelů tohoto státu a strach, aby nepřišla vládní garnitura o volební preference. Přejeme si, aby česká vláda zaujala statečný, odpovědný a státnický postoj k trpícím, pronásledovaným a potřebným.
Vážení pánové, žádáme vás proto důrazně, abyste přehodnotili své stanovisko v této věci, zasadili se o to, aby strádající a nemocné děti byly přijaty a byla jim poskytnuta potřebná pomoc a bezpečí.
Děkujeme za vaše dobré jednání.

Papež vyzval k boji proti modernímu otroctví

Papež František vyzval představitele všech náboženství a kultur ke společnému boji proti modernímu otroctví a proti obchodu s lidmi. Vyjádřil rovněž přání, aby ze světa zmizely války. "Mír je vždy možný. Musíme ho hledat," řekl papež desetitisícům lidí shromážděným na Svatopetrském náměstí ve Vatikánu, kde se konala mše za mír. Papež již v prosinci apeloval na spotřebitele, aby se vyhýbali levnému zboží, které může být výsledkem nucené práce. Organizace na ochranu lidských práv Walk Free Foundation v listopadu odhadla, že v otrockých podmínkách v současnosti žije téměř 36 milionů lidí, tedy asi půl procenta světové populace. Studie vychází z definice moderního otroctví, která zahrnuje například nucené manuální práce, obchodování s lidmi či nucené sňatky. Walk Free Foundation definuje otroctví jako kontrolu nad lidmi, která jim upírá svobodu a která je využívá k dosažení zisku či pro sexuální účely, a to obvykle pomocí násilí, nátlaku nebo podvodu.

podle christnet.cz

Novoroční poselství anglikánského arcibiskupa

Ve svém novoročním poselství, které přenášela BBC, arcibiskup anglikánské církve Justin Welby přiznával, že každý den přináší záplavu špatných zpráv nebo neštěstí nevinných, kteří jsou postiženi válkou či nemocemi...
"V roce 2014 jsme tyto věci sledovali ve velké míře na Blízkém východě, v severovýchodní Nigérii, pronásledování křesťanů a dalších menšin... Existuje tak mnoho utrpení, že na Nový rok jsme v pokušení si zoufat, ale nejsme zemí, která se obrací zády k trpícím, slabým a bezmocným." Arcibiskup dále žádal, aby britská veřejnost v trvalé šlechetnosti pomáhala těm, kteří jsou ve světě potřební.

podle www.churchofengland.org

Taizé 2014 v Praze

Jak naši čtenáři jistě vědí, v Praze se od 29. prosince 2014 do 2. ledna 2015 uskutečnilo setkání mladých křesťanů z mnoha zemí.
K této významné a inspirativní akci se ještě později na stránkách našeho týdeníku vrátíme obsáhlejším materiálem, který připravujeme.

red

Netrpělivost a naděje

Dokončení ze str. 1

bojí, že by na ně mohly být kladeny podobné nároky co do transparentnosti a kontroly?
Co se týče pozadí ukrajinského konfliktu, je nezbytně nutné mít na paměti, že Ukrajina vznikla v roce 1991 Deklarací nezávislosti, kterou se prohlásila za trvale neutrální stát. Ukrajinští a gruzínští představitelé ale začali časem koketovat se vstupem do NATO. Aliance se však před nimi na jaře 2008 uzavřela. V létě 2008 pak Gruzie začala konflikt s Ruskem. Současný ukrajinský a tehdejší gruzínský konflikt mají společné to, že oba jsou podávány jako ruská agrese, což by mělo podpořit přijetí Ukrajiny a Gruzie do NATO. Popsaná chronologie však dokazuje opak.
Nelze pominout, že studená válka končila v tak noblesní atmosféře, že Gorbačov si od Bushe nenechal dát na papír závazek, že se NATO nebude rozšiřovat na východ. Za dvacet pět let se však NATO posunulo o tisíc kilometrů na východ – ale Rusové, kteří přesunuli vojsko ke svým vlastním hranicím, jsou nazýváni agresory.
Bertolt Brecht takovou absurdní situaci popsal v Matce Kuráži: „Poláci tady v Polsku se do toho neměli míchat. Pravda, náš král k nim vtrh s vojskem. Ale Poláci se začali plíst do svých vlastních záležitostí, místo aby koukali udržet mír, a napadli krále, zrovna když poklidně vtáh do jejich země. A tím porušili mír oni, a všechna krev padá proto na jejich hlavy."
A ještě poznámku k Václavu Havlovi. Znal jsem ho od roku 1977, mnoho mne ovlivnil, občas jsme se i přeli, měl jsem ho rád, ale úplně jsem mu přestal rozumět poté, co se změnil ze zastánce rozpuštění vojenských bloků v militaristu. Nicméně to, že prý v protestantských kruzích existuje cosi jako víra ve Václava Havla, mu nemůže přát ani nejzavilejší nepřítel!
Závěrem se vrátím k tématu původního rozhovoru, tedy k naději. Za pozoruhodné považuji některé kroky papeže Františka. K tomu budu parafrázovat novozákonní výrok, že kdo se bude bát o křesťanství, ten ho ztratí. A skončím konstatováním, že největším nešvarem dnešní doby je netrpělivost.

Jan Schneider

Konec světa

Mk 13,24–37; 1 J 2,14–18

Dokončení ze str. 1

že se děje soud: „Naplněna jest země nepravostí od nich. Z té příčiny hle, zkazím je se zemí" (Gn 6,13). Hyne svět lidí a stává se příčinou zkázy světa Božího stvoření... Málo, osm duší zakládá posloupnost spravedlnosti z víry (Žd 11, 7).
Možná, že pak někdo odkudsi ještě zahlédne zamořenou modrou planetu. „Země motajíc motati se bude jako opilý a přenesena bude jako chaloupka. Těžce na ni dolehne nepravost její." (Iz 24,19-20) Kdo by se zabýval půl třetího tisíciletí starým varováním? „Nebesa zvetšejí, jako roucho svineš je a budou změněna. Ty ale, Bože, jsi tentýž a léta tvá nepřestanou" (Žd 1,10-12). „Všeho do času, Pán Bůh navěky," jako úsloví čteme prorocká a apoštolská rozjímání o možnostech Stvořitele věcí prvních i posledních. Všem na zemi to přijde jako past, nástraha, jako zloděj v noci, jako bolest těhotné ženě, před níž úniku není (L 21,35; 1 Te 5,2-3).
Poezie, odbudou to mnozí, ale právě ta občas nahlíží pod povrch, k předznamenáním duchovních dějů pod skořápkou toho, co jsme schopni smysly uchopit a co naši skutečnost předchází. Syn člověka ve svojí slávě se svatými svými posly ve shromáždění nejmenších svých bratří ode čtyř větrů (Mt 24, 31) vyhlašuje nad národy soud podle pravdy, jíž je ON sám (Iz 42,1-4; Mt 25, 31-46). Z nás každý přitom před ním stojíme, abychom, snadno zapomnětliví, přijali, co jsme skrze tělo působili, jaká práce čí byla (2 K 5,10). Do nedohledna a do všech důsledků se časné konání každého otvírá v dobrém, méně dobrém i zlém. Všem se stávám zřejmým a především i poctivě sám sobě. Nic nezůstává skryto. Ne k úleku či k vlastní mé chvále nebo k zahanbení, ale pro radost, že milostí Krista jsem, co jsem v jeho milování a slávě (1 K 15,10). Ano, to je konec světa. Opona se zvedá. Konec mlžení, zastírání, přetvářky a lsti...
Nic se nevrací, ale všecko jest a času více nebude (Zj 10,6). Svět nekončí Bohu za zády. Mlhy se rozptylují, svítá. Nad říší pravé svobody vzchází slunce spravedlnosti se zdravím na svých paprscích. Sebevědomí bezbožných a pyšných je plevou a strništěm před pecí hořící (Mal 4,1-2). Kristus vyprazdňuje moc autorit a jejich vědění, zneškodňuje odposlechy vin a zločinů i směnky dluhů... Vzdává království Bohu Otci. Slepá bába spravedlnosti, přežvykující dosud minulost pokutami a tresty, odhazuje meč i váhy a prohlédá vpřed omládlá a zkrásnělá pravdou, jíž je Kristus: Sám žalobcem i svědkem, přímluvcem i soudcem, a nadto sám Pánem práva k pravdě, sám svatým Duchem Zákona. A zjevením pravé skutečnosti. (Ř 7,12-14)
V časnosti světu zjevil, ano ztělesnil Boží trápení s námi, žal Boha kvůli nám. Zrcadlu jeho kříže neuhneš, nevymluvíš se pravdě, co že jsi, člověče, zač, a čeho jsi příležitostně schopen. Nuže, prohlédni včas a otřesen v pokání konečně věř a žasni nad divem své změny a spásy. Ano, přesvědčivější než moje zavinění, hřích a nápověda zlého ve mně, je Boží vůle a možnost nového, Boží vzkříšení, pravda odpuštění a zázrak bytí v Kristu a Krista v nás, dar slávy sjednocující věřící nejen přáním a vůlí naší, ale svým přebýváním v nás v lásce (J 17, 22).

* * *

Vzpomínám, jak jsme krátce po válce doma zpívali z červených baptistických zpěvníků od babičky: „Pán Ježíš přijde zas na zem k nám, což kdyby přišel dnes? Přijde v své moci a slávě sám, což kdyby přišel dnes? Přijde si pro nevěstu svou, pro ty, kdo zde se jeho zvou, oni po celém světě jsou, což kdyby přišel dnes?"
Refrén té písničky se snášel z druhého patra našeho roháku do Veletržní ulice a na náměstí Rudé armády, dnes Tržní: „Sláva, sláva, radost ta letí dál. Sláva, sláva, přijde Pán, slávy král. Sláva, sláva, připravte cestu jen. Sláva, sláva, ON přijde v slávy den."
Je tomu šedesát nebo už sedmdesát let? Zůstávám dneska stejně natěšený a v naději, protože ON přicházel k babičce a stojí i při mně. Neviditelné Boží panství je skutečnější, než co kolem sebe vidíme. Denně se ocitáme na kraji. V krajnostech, v tom posledním, a děje se soud. Okrajové podmínky, jak víme, rozhodují o pnutí. V konstrukci a jistě denně i v životě. Posuvně uložený nosník je na tom hůř než vetknutý. Jak a v čem jsi zakotvil?
Před dvěma tisíciletími psal Pavel do Korintu o tisícileté zkušenosti Izraele se skutky Hospodinovými jako o podobenství k napomenutí nás, kteří jsme na konci světa; tedy v časech posledních (eschatos) (1 K 10,11). „Pán blízko...nyní při skonání věků," opakuje do Filipis i jinde (Fp 4, 5; Žd 9,26;...).
Nedočkal se? Mýlil se vyhlašováním, že staré končí a jedinečně nové začíná?
„Nyní, aktuálně, se děje soud světa," volá Ježíš, když satan žalobník vypadl od Boží tváře (L 10,18; Zj 12,10; J 12,31; 16,11). Světlo přišlo na svět, ale lidem se to víc zamlouvá ve tmě, protože jejich skutky jsou zlé (J 3,19). Shovívavostí Stvořitele časnosti zůstává jejich případ otevřen. Zdálo by se, že to protahuje (2 P 3,8-9), avšak dodnes hledá a nachází ty, kteří kníže tohoto světa s jeho zájmy ze svého srdce a života vykáží a svrchovaným smyslem a spásou se jim stane ON. Amen.

Modlitba

Pane Bože, Duchu svatý, dej nám procitnout k vděčnosti a chvále, že nás obracíš k sobě. Snadno nás pohlcuje lecjaká marnost, sny a vize, které ty posléze za nic položíš. Díky, že jsme směli uslyšet tvůj hlas, že k nám mluvíš, a tak smíme vědět, že nežijeme marně až do konce svých dnů. Nerozplyneme se jako pára, nevytrácíme se z času beze stopy jako mlha ranní. I skrze utrpení uprostřed konečnosti všech věcí nás vírou probouzíš k tomu, co nehyne, k účasti na svém záměru a díle, Bože Stvořiteli.
Otevřel jsi nám smrtelným cestu k sobě. V Ježíši Kristu nám dáváš Ducha života a chléb věčný. Hledáme a nalézáme, Otče, věci tvého království.
Zjevil jsi nám a zjevuješ v Pánu Ježíši PRAVDU o nás. Jak si před tebou stojíme, zbědovaný náš Spasiteli. Ztrácíme ze zřetele tvoji smrtelnou úzkost, nedomýšlíme tvoje trápení pro hřích světa, jemuž konce není, i pro nepravosti naše. Prosíme, odpusť nám naše viny …
Děkujeme, že nás vychováváš a měníš PRAVDOU a mocí svého z mrtvých vstání. Obracíš nás v pokání a víře od skutků mrtvých k životu z tebe. Ano, i nás křísíš, obnovuješ k bytí a zůstávání v tobě. Tobě buď čest a sláva. Posvěť nás, prosíme, ve své PRAVDĚ. Tvoje SLOVO je PRAVDA. Amen.

Samuel Jan Hejzlar

Pouhá milost

„Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme," jak to říkají i někteří z vašich básníků.

Sk 17,28

Na svých misijních cestách přišel Pavel i do Athén, do města plného filosofických škol, uměleckých pokladů, kulturní vyspělosti. Také do tohoto světa hrdého na to, co člověk dokáže, má být přinesena zvěst o jediném a pravém Bohu, který vše stvořil, a o záchraně člověka Ježíšem Kristem. Apoštol si je vědom toho, že evangelium je živou zvěstí nejen pro pastýře, rybáře a rolníky někde na venkově, nýbrž také pro vzdělance, filosofy, učitele a umělce, řekli bychom pro tehdejší inteligenci. Proto bez jakýchkoli pocitů méněcennosti se postaví na hlavním městském shromaždišti Areopagu a přináší poselství o Ježíši Kristu. Navazuje přitom na myšlenkový okruh posluchačů, na jejich bázeň před démony a jejich tušení posledního neznámého božstva (v. 22–23). Nebojí se navázat ani na starověké pohanské básníky, kteří svými díly popularizovali myšlenky filosofů. To nás má vést ke stejné pozornosti k dnešním posluchačům, vzdáleným biblickému myšlení, jeho pojmů a základních linií. Zapomínáme často, že nám mnozí při nejlepší vůli už ani rozumět nemohou. Proto je povinností lásky navázat na jejich dosavadní myšlenkový i tradičně náboženský okruh.
Ještě k samotnému textu. Ekumenický překlad je doslovný, ale obávám se ne dost srozumitelný. Jak si máme představit „v něm žijeme"? Už Kraličtí přicházejí na pomoc s poznámkou „tj. mocí, pouhou milostí jeho". Mohli bychom se tedy odvážit překladu „milostí jeho žijeme, hýbeme se, jsme." Je mi líto, že moderní překladatelé opustili krásné sloveso „trvati" s jeho zakotveností v pohybu vpřed, stálosti v proměnách. Řekneme např., že někdo na své životní cestě vytrval přes mnohé zkoušky. Takže úhrnem by byl asi nejlepší překlad „milostí jeho živi jsme, hýbeme se i trváme".
Pokusme se vyjádřit smysl toho prohlášení pro dnešního člověka. Slovo „milost" mu není zrovna příjemné. Jakápak milost? Mám, co si svou prací vydělám, jsem slušný člověk, dobyl jsem si své postavení ve společnosti. Jsem odkázán na svůj um, na své síly, vytrvalost a na své zdraví. Ale už s tím zdravím to není tak jednoduché. Opravdu jen milostí jeho jsem zdráv a živ. A což

Dokončení na str. 3

Profesor Jan Blahoslav Kozák ve vzpomínkách

1.část

Vliv dodnes živý

Na stopu působení Jana Blahoslava Kozáka jsem byl přiveden svědectvími jeho žáků. Tak např. Zdeněk Matějček v knize „Naděje není v kouzlech“ vzpomíná na dobu svých studií: „Výběr nebyl veliký. Kromě přednášek J. B. Kozáka, na které chodily davy posluchačů, a povinných přednášek profesora Krále jsem si zapsal i Patočkovu fenomenologii a jeho první seminář o Descartovi. Doslechl jsem se pak později, že prof. Kozák kdesi prohlásil, že má žáka, který ho už přerostl – čímž myslel Patočku. To bylo zajisté od prof. Kozáka, řečníka parádního a muže nadmíru sebevědomého, uznání jistě nejvyšší a takřka nemyslitelné (s. 114)“. Profesorem nejbližším mu však byl bezesporu prof. J. B. Čapek.

Druhým Kozákovým žákem byl lékař a psycholog Jiří Mrkvička. V úvodu k jeho „Předpokladům psychoterapie“ píše Antonín Šimek: „Především to byla jeho Knížka o radosti, která v první polovině temných 80. let osvítila nejenom psychology, pedagogy i filosofy, ale i širokou veřejnost… Autorovi se v ní podařilo vyhnout cenzurním zásahům obratným odmítnutím citací, a přesto /nebo právě proto/ zprostředkoval myšlenkové zázemí svých inspiračních zdrojů. Především svých učitelů J. B. Kozáka a Jana Patočky, německých i amerických personalistů a humanistů.“ V knížce vyšlé na památku autora v roce 2005 Jiří Mrkvička píše:

„Ve svých seminářích v 50.letech se Kozák ptával: Jestliže naší základní výpovědí o skutečnosti je, že se děje, že se neustále kvalitativně proměňuje, pak co tedy trvá uprostřed změn? A odpovídal: smysluplné kontexty. Ale i ty se dějí, jsou to události, které však v sobě uchovávají kontinuitu. Minulost v nich není anulována, nýbrž tvořivě rozvíjena, kvalitativně obohacována. Objektivní smysl je „evolving action“, rozvíjející se akce: smysl se děje, je to směřování, tvořivé pronikání do budoucnosti. Ani minulost, ale především ani budoucnost nejsou lhostejné pro přítomnost. A proto – doplňme – není ani čiré „teď a tady“ (s. 103).

Z doby nedávné jsem zaznamenal vzpomínku Jana Šulce, editora nakladatelství Torst, z rozhovoru ke 20.výročí nakladatelství (Hospodářské noviny 28. 12. 2011). Zmiňuje svého učitele angličtiny Otakara Berounského, „který mne seznámil s českou evangelickou tradicí. Půjčoval mi knihy Emanuela Rádla, J. L. Hromádky, Ferdinanda Krejsy, Františka Žilky, Jana Karafiáta, J. B. Kozáka, Machovcovu monografii T.G.Masaryka a mnohé další. Od něho jsem se dozvěděl, kdo byl Jan Laichter…“.

Jan Blahoslav Kozák se narodil 4. 8. 1888 jako syn faráře dr. Františka Kozáka v Čáslavi. Jeho matka byla Zdeňka rozená Císařová, sestra Františka Císaře z Klobouk. Druhá sestra Císařova byla manželkou faráře a seniora Jana Pelíška v Semtěši. Přes tuto linii se dostal J. B. Kozák do blízkosti poslance a profesora T. G. Masaryka, druhou spojnicí do Masarykovy blízkosti bylo sousedství a pracovní společenství Františka Kozáka, Jana Pelíška a Čeňka Duška z Kolína, kam přijížděl Masaryk přednášet. O to složitější a pro mladého Jana dramatičtější byl rozchod s kazatelskou službou a dráhou teologa, kterou si pro něj jeho otec přál. Jan dospěl po dlouhém vnitřním zápase do pozice, kterou sám pro sebe nazýval „bratrské jinověření“ a kterou méně laskaví kritikové (např. Karel Skalický) označili kacířstvím na hranicích arianismu a pelagianismu.

J. B. Kozák se oženil se svojí první manželkou Karlou rozenou Skalskou, s níž měl všechny své děti: syna Gustava, dceru Evu provdanou Jeriovou, syna Pavla, který za války sloužil jako letec na západní frontě a podle všeho zde položil život, a syna Jana. Léta 1939 - 1945 strávil v americkém exilu. Po odchodu své první ženy uzavřel v posledních letech svého života manželství s komenioložkou V. T. Miškovskou - Kozákovou. Zemřel 9. 1. 1974 a je pochován v Praze na hřbitově na Malvazinkách.

Kozák filosof

Zájemce o hlubší vhled do Kozákova myšlení odkazuji vedle jeho spisů na článek Jiřího Bednáře

„K osmdesátinám J. B. Kozáka“ ve Filozofickém časopise 1968, č.5. Dále na článek Ladislava Hejdánka „Kozákovo pojetí pravdy“ v Theologické příloze KR č.3,1958 (a na četné poznámky a vzpomínky, které se u prof. Hejdánka najdou) a na článek V. T. Miškovské - Kozákové „Problém objektivního smyslu ve filozofii J. B. Kozáka“ v KR č.9,1974. J. B. Kozák se habilitoval a pedagogicky působil na filosofické fakultě UK; v letním semestru let 1947-1948 zastával funkci děkana fakulty a učil zde do roku 1958.

Obsáhlá vzpomínka Ivo Tretery vyšla v časopise Dějiny a současnost č. 10, 2008 pod titulkem „Nebylo tam nic dramatického“. Své vzpomínky zanechal i Zdeněk Mathauser, nedávno zesnulý žák Kozákův a Patočkův. Při sympoziu k osobnosti Karla Kosíka ve vile Lanna 23. 11. 2006 zmínil J. B. Kozáka ve své řeči i Jan Šimsa. Po zmínce o vlivu myslitelů hlásících se k marxismu a k pozitivismu řekl: „Co je za fakty, tedy transcendentní, prohlašovali za pochybné, případně za neexistující, zamítali metafyziku i vše, co tak vypadá. Pochopitelně že přes agnosticismus se už hlásila fenomenologie a František Krejčí a ještě hlouběji J. B. Kozák (se svým kontextualismem) a vlastně i Ladislav Rieger se otevírali hlubšímu pohledu, než aby pro ně filosofie byla jen pořádáním vědeckých poznatků.“

Miloš Hübner

Dokončení příště

Naše recenze

Kalich, Martin a víra

Unikátní vydání robustní a přitom sličné: Pijte z toho všichni - Kostel u sv. Martina ve zdi a víra v něm. Výpravná kniha. Velikostí, obsahem, dokumentací. Výborné ilustrace, fotografie. I ten, kdo by snad knihu nepřečetl slovo od slova a jen si je prohlédl, již získá přehled o tom, kudy nás kniha vede. Abychom nezačali jen chválou, pevnější měla být zřejmě vazba, což se projeví jen při plném rozevření všech stran až po čase, bude-li důkladně i opakovaně čtena a prohlížena. Je tištěna (PBtisk Příbram) na kvalitním bílém, lesklém papíře, tisk dobře čitelný, byť mohl být zadán o něco tučněji, nejen titulky. Skvělá grafická práce, vydařený obal a překvapení v poslední dvojstraně: barevná vystřihovánka modelu kostela u sv. Martina ve zdi (!). Cena 399 Kč, nikoli přehnaná, vzhledem k nákladu (1000 výtisků) a tomu, jak je vybavena. Za zmínku bezesporu stojí i čtyřjazyčné resumé, což činí knihu i vhodným dárkem pro hosty z ciziny. Nechybí ani jmenný rejstřík. Nakladatelství Eman 2014; k tisku připravil editor Mikuláš Vymětal spolu s velice zdatným kolektivem. Všichni autoři vyvolají naši zvědavost svým příspěvkem. Zaujmou nás zde podněty církevní i civilní, sociální, teologické a historizující, stejně jako současné, sociálně laděné, ba i černá kronika. Znalci architektury budou také spokojeni. Budeme zavedeni i do krypty …

Kostel u sv. Martina ve zdi je jedním z kostelů, kde na podzim 1414 byla po dobře dvou stech letech slavena eucharistie pod obojím způsobem – chleba i vína. Vše doloženo, včetně vyčkávacího postoje Jana Husa, v té době již v Kostnici, vedle nedočkavého Jakoubka ze Stříbra a jeho přátel. Předchozí vývoj je doložen na případu Jana Viklefa. V souvislosti s ním je zmíněn i Matěj z Janova pro sklon k častějšímu podávání večeře Páně, což si hierarchie nepřála. Míra laicizace a sociální aspekt společenství mohly být doloženy Milíčem z Kroměříže (není vůbec zmíněn), jeho Novým Jeruzalémem a akční horlivostí vstříc parusii. Podobně i rozrůzněnost posluchačů pod Husovou kazatelnou – od studentů a prostých Pražanů po střední měšťanské vrstvy, gramotné měšťany i měšťanky (!), až po bývalé prostitutky a samu královnu – to vše, bezesporu, předjímalo souvztažnost laiků vstříc budoucímu společnému stolování. Jen okrajově je zmíněn husitský program Čtyř pražských článků, jichž se kalich stal nedílnou součástí a nakonec zůstal nejvýraznějším ostatkem v Kompaktátech, přijatých Basilejským koncilem, papežem nepotvrzených, až roku 1462 jej papež Pius II. zakázal.

Texty jsou oživeny řadou příkladů ze života společenství kolem kostela, od nejranějších dob po dnešek při Farním sboru Českobratrské církve evangelické. Jsme zaujati osudy farářů, dějinnými zvraty, popřevra-

tovou situací i životem dnešního sboru. Také pády studentů i církve. Někdy doslova. Přeživší student padající ze zdi kostela. Jiný student však „propadl“ vazbě na dva roky ze studia na Evangelické bohoslovecké fakultě pro modlitbu za faráře Sváťu Karáska a nenašel zastání ze strany církve i fakulty. Ne vše může být zaznamenáno. Někteří máme v živé paměti vystoupení studenta Jana Rafaje, když o výročí smrti Martina Luthera Kinga rozdával po studentské bohoslužbě přítomným jeho teze o nenásilném odporu a jak k němu dospět. Užil si tehdy hojně nepřízně děkana F. M. Dobiáše. Nezapomenutelné bylo jejich setkání při diskusi se studenty, kdy si energicky odporovali citáty z apoštola Pavla o úloze státu a církve (Římanům 13) oproti nebezpečí církve propadnout Antikristu (Zjevení 13). Těmto motivům má nejblíže příspěvek Miloše Rejchrta: Vzpomínky starého Martiňáka.

Závěrem uveďme citovanou báseň, kterou věnoval svému patronovi Ivan Martin Jirous ve sbírce Labutí písně: *„Sv. Martine, přímluvče mocný,/ tys líbal rány malomocných,/ já mám nemocnou duši, víš?/ Zdali ji také zahojíš?/Sv. Martine, vojáku,/ pomoz mi, pomoz/ žebráku./ Sv. Martine z Tours,/ zbav mne mých nočních můr!“*

Jan Kašper

Pouhá milost

Dokončení ze str. 2

teprve, když pomyslíme na celkovou situaci dnešního světa a lidstva. Není to pouhá milost, že přes všecky zmatky, sobectví a nepřátelství, přes vynález atomových zbraní, jsme ještě živi? Vždyť do roku 1945 jsme všichni věděli, že jsme smrtelní, ale od Hirošimy víme, že jsme vyhladitelní. Už tato událost by nás měla každé nové jitro vést k vděčnosti za nový den, jehož nám bylo z milosti Boží dopřáno dožít.

Teď nám jde o to: Jaký život je nám darován? Jde jen o povrchní přežívání v hojnosti a pohodlí? Čteme kolikrát v dnešním tisku, že účelem státu je zajistit občanům kupní sílu, možnost obklopit se předměty, užívat vybranou stravu a mít luxusní bydlení. Úkolem státu není však jen chránit a krmit břicha občanů, pak by se politici podobali pastýřům dobytka. (Iwand) Ve společnosti má být především zaručeno a chráněno konání dobra a hledání věčných hodnot. Stát je podle Melanchtona „Custos legis et doctrinae religionis“. (Stát je strážcem zákona a náboženského vyznání.) Avšak i tak není ještě zaručen pravý, smysluplný a radostný život. Ten nám daroval Ježíš Kristus, aby z nás „nešťastných božstev učinil pravé lidi“ (Luther). Sám Ježíš přece prohlásil: „Já jsem přišel, aby život měly (jeho ovce) a měly ho v hojnosti.“ V hojnosti dokonalého odpuštění vin, jimiž jsme se trápili, v hojnosti smysluplných úkolů lásky, v hojnosti milých vztahů k spolulidem, v hojnosti naděje za sebetěžších okolností. To je přece život, který stojí za to, aby byl žit!

Dále tam stojí, že milostí jeho se hýbeme. Pokládáme to za samozřejmost, že tvorové se hýbou, ale na druhé straně také víme, jaká je to nesnáz, když člověk pozbude hybnosti. Ve víře se dá tento nedostatek překonat a můžeme také poznat velký dar soucítění a praktické pomoci hodných lidí. Snad je možno myslet i na hybnost duševní a duchovní. Člověku se může stát, že ztratí jakýkoli vnitřní pohyb, ustrne a od života již nic nečeká. Netouží už nic změnit, nic zlepšit, přestane na sobě i na vztahu k okolí pracovat, modlit se, zápasit a promýšlet svou víru. Ve sborovém společenství zapomene na stále novou reformu, stále poslušnější utváření cesty církve podle Boží vůle. Také teologická práce církve se musí dít ve stálém pohybu, nejen proto, že i mylná učení nestojí na místě, ale také proto, že se církev snaží stále výstižněji domýšlet a tlumočit zvěst evangelia. Jenom milostí a mocí Ducha svatého můžeme vstoupit na novou cestu života a dát se do práce na sobě i pomáhat zlepšit obecenství svatých.

Nakonec tam čteme, že milostí jeho trváme. Jde o bytí v nejhlubším slova smyslu: o poslání, naději a cíli našeho bytí. Smíme opravdu být, a to nejen karikaturami nebo loutkami, nýbrž pravými lidmi, bez pocitu nadřazenosti nebo méněcennosti. Jestliže pravil filosof Descartes: „Přemýšlím, tedy jsem,“ pak bytí z milosti Boží vyjadřuje prohlášení „Jsem milován, tedy jsem“. Jsem milován Pánem Bohem až do oběti jeho Syna pro mou záchranu. Tak z pouhé milosti Boží žijeme, pohybujeme se i trváme. Jaký to důvod k radostné vděčnosti!

Jan Pokorný

Listy M. Jana Husa

4. Pannám, které společně žijí[1)]

Ať vám dá svou milost a ujištění v lásce a panenství váš choť Pán Ježíš, kterého jste si nade všechny jiné zalíbily a jistě velmi moudře: protože on je král nejmoudřejší, nejmocnější, nejbohatější, nejsilnější, nejkrásnější a tak ten, který nejvíce potěší; neb on své manželky neodmítá, nehanobí, nezarmucuje, nezestárne jim, nikdy se jim nezpronevěří, nemůže jim totiž ani zestárnout ani se jim zpronevěřit. Bude s nimi na věky, a ony jej budou mít tak, jak jej samy podle své vůle budou chtít; a tak každá bude bez újmy naplněna nebeským královstvím, v kterém každý i každá bude podle jejího přání: nebo každá bude mít, co bude chtít, a nic zlého ani nebude moci chtít. Ó, považte to, milé nevěsty tak oslaveného krále Krista! Neopouštějte ho pro jiného hříšného, odporného, ubohého a zhanobeného, s kterým je více smutku než potěšení, buď jak buď. Nebo bude-li krásný, tak bolest, aby se jiné nechytil; bude-li škaredý, tak zármutek; bude-li opilý, prchlivý, nebo jinak ubohý, což je dost ďábelské; počne-li od něho dítě, tak bolest při jeho nošení i při rození i při vychovávání; když nebude mít dítě, tak hanba, smutek a zbytečné spolu uléhání; když se dítě počne, tak strach z jeho mrtvého neb jinak nezdařilého narození. A kdo by mohl vypsat ty převelice zlé příhody, od nichž vysvobozuje drahé panenství v Kristu a v jeho matce, které je nad vdovství i manželství velmi vyvýšeno! O něm Písmo svědčí, v něm se andělé radují, ke kterému Pán Ježíš volá: kdo může přijmout, přijmi! A sv. Pavel k tomu radí s mnohými důvody. Proto miloučké panny! Choti Kristovy i dcerky! Zachovejte mu čisté panenství, které je zachování vůle od tělesného porušení v tom, který nikdy nepodlehl tělesné rozkoši, v Kristu, ani jako panna Maria nepodlehla. Ó, blaze bude tomu panici a panně, když tak vytrvají a jiná boží přikázání budou plnit, vezmou zvláštní korunu, to je odplatu, ve věčné radosti! Té se, milé choti Kristovy, silně až do smrti držte! Věrně, lehce zachováte, když si věčného království budete vážit, uvidíte marnost světa, vyvarujete se špatných styků, budete pokorně jednat, nebudete milovat nádherných šatů a budete často přijímat tělo Kristovo.

Prosím, abyste si tyto věci pilně pamatovaly: a když mi Bůh dá čas a posla, napíši vám více. A posílám vám píseň[2)], která ať je zpívána při nešporách panen svatých[3)], abyste při rozvažování jejich slov měly v srdci radost a ústy zpívaly, ale aby to muži neslyšeli; protože by měli zlé nutkání, a vy byste upadly do hříchu pýchy nebo pohoršení.

Mistr Jan Hus, kněz nestatečný.

4. Husův dopis podle vydání Bohumila Mareše (1851 – 1901, evang. farář a církevní historik) z r. 1911 (již 3. vydání), který také připojil vykladačské poznámky, které zde uvádíme. V roce 2015 Husovy dopisy převedeny do současnější češtiny.

1) Tom. 438. 2) Je-li to některá ze známých písní Husových, nelze říci, 3) Snad svátek II tisíc panen dne 21. října.
4. Pannám, společně žijícím 1)
R. ? (1412-1414)
List nesvědčí „klášternicím", nýbrž jak se zdá, pannám stavu šlechtického, které nevstupujíce do klášterů společně dům svůj obývaly a životu v čistotě a pobožnosti po způsobu bekyň se oddávaly; byly zajisté tytéž, kterýmž Hus asi roku 1412 napsal a věnoval spis svůj „O poznání pravé cesty Boží" čili Dcerka: k těm náležely: Anežka ze Štítného, dcera věhlasného Tomáše ze Štítného, a Kunka z Vartemberka, kteréž dohromady majetkem měly dům hned vedle kaple Betlémské; tu také bydlily Anežčiny přítelkyně sestry Ludmila a Kateřina z Pasovař; dům později koupila Střežka z Čejkovic, kteráž částky postoupila pěti pannám: Ofce, a čtyřem sestrám, Bětce, Anežce, Zdeně a Ofce; také Markéta z Ostrého tu bydlila.
Také lze tu mysliti na šlechtičny Petru, Marketu, Duru, Kateřinu Husovu, připomenuté v listech 71, 79. Hus v listě přítomném chválí a odporučuje panenský život

Ranní modlitba Mahátma Gándhího

Chci setrvat v pravdě.
Nechci ustoupit před žádnou nespravedlností.
Chci být svobodný od strachu.
Nechci užívat násilí.
Ke každému chci mít dobrou vůli.

Zemřel prof. Jaro Křivohlavý

Oznamujeme, že dne 27. 12. 2014 ve věku nedožitých 90 let zemřel prof. PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc. Rozloučení se konalo v evangelickém kostele u Salvátora, Praha 1, Salvátorská 1 v sobotu 3. 1. 2015.
Podrobnější vzpomínku na něj přineseme v příštím čísle.

Historik s pohledem do věčnosti

Dlouholetý spolupracovník našeho týdeníku, PhDr. Michal Flegl, zemřel po dlouhé těžké nemoci 19.12 2014 ve věku 74 let. Ještě v létě roku 2014 z posledních sil psal drobné příspěvky, nezahálel a pokračoval v práci na svých tradičních, ale i nových tématech. Pragensia jsou jeho celoživotní láskou, a tak není divu, že se z podnětu bratra ing. Daniela Touška ujal zpracování souboru církevních památek v Praze. Soupis, který doplnil synchronní chronologií českých a evropských dějin i odkazy k judaismu a islámu, vyšel v rámci evropského projektu "Církevní turistika" jako DVD. K církevně historické tematice je soustředěna i kapitola o břevnovských evangelících v "Knize o Břevnově". Do tohoto rozsáhlého díla napsal M. Flegl také kapitoly o obcích sousedních (Střešovice, Ořechovka, Liboc, Ruzyně). Právě pražská Ořechovka a její pozoruhodný historický a urbanistický vývoj zaujala Flegla natolik, že jí věnoval samostatnou publikaci "Ořechovka. Od vinice přes barokní zahradu k zahradní čtvrti". Všímá si v ní jak osobnosti významného ekonoma-merkantilisty Jana Kryštofa Bořka (původní název zahrady byl totiž Bořekovka), tak i stavebního vývoje zahradní čtvrti Ořechovky, první moderní pražské vilové kolonie po roce 1918. V regionálním časopisu "Břevnovan" pak otiskoval jako volné pokračování "Galerii osobností z Ořechovky a Hanspaulky". Tam vyšly portréty evangelíků architekta Bohumíra Kozáka, církevních historiků Ferdinanda Hrejsy a Rudolfa Říčana, právě tak jako historiků Kamila Krofty, Františka Roubíka, Josefa Šusty a Bedřicha Mendla. Časopis "Břevnovan" v minulých ročnících též přinesl Fleglovy články o starých Střešovicích a jejich památkách. V odborném tisku vyšla ještě drobnější pragensia, např. o renesančním Kurzově letohrádku na Hradčanech, spjatém s pobytem astronoma Tycha Braha, či o Strahovském klášteře. Rozsáhlejší studie je věnována sociální struktuře a geografickému rozmístění tolerančních evangelíků v Praze a ve středních Čechách v roce 1782.

K trvalým Fleglovým studijním zájmům patří dějiny českého dějepisectví. Mezi příspěvky z toho oboru jistě patří publikace "Cyril Merhout - historik nejen Malé Strany". Sledoval v ní dílo známého pražského historika, ale upozornil také na jeho další práce, zvláště z dějin školství (včetně monografie o J. A. Komenském). K studii o Merhoutovi se kromě zmíněných článků v Břevnovanu řadí další statě o českých historicích, publikované v odborném tisku (Jan Dyk, Antonín Frinta, Ferdinand Hrejsa, Karel Němec a další).

V našem týdeníku 33/2013 jsme také v krátké recenzi upozorňovali na jeho publikaci "Jak jsem je znal... Portréty

osobností - dějiny a památky" z roku 2012, kde shromáždil biografická a a bibliografická fakta, která skloubil s osobními vzpomínkami na tucet osobností. Úvodní slovo nazval příznačně Toulky nenávratnem, ale své úsilí věnoval tomu, aby ty předešlé děje a osobnosti nebyly zapomenuty.

Své stálé lásce, Evangelickému týdeníku Kostnickým jiskrám, zůstal M. Flegl věrným po dobu neuvěřitelných padesát let. Připomeňme, že jeho první článek v našem listu vyšel již v roce 1963 a zahájil tak řadu větších i menších příspěvků, publikovaných od té doby až dodnes (celkem více než 400 článků).

Velký badatelský zájem se projevil ve spolupráci s časopisem "Rodopisná revue". M. Flegl vyšel ze svých starších statí a z publikace (z roku 1970) o životě a díle regionálního historika Jana Dyka (1860 -1926), svého pradědečka. Rodopisné studium se z dějin rodu Dyků rozrostlo i na postižení minulosti rodů spřízněných. Tak vznikla řada statí z kulturních a sociálních dějin, publikovaných v uvedené revue, a pak souborně vydaných v samostatných publikacích v edici "Pramínek". Jsou to: "Příběh mlynářského a lesnického rodu Dyků" (sv.13) a „Jan Dyk a rody spřízněné" (sv.19). Zájem vyvolal i další "pramínkový" svazek, obsahující výběrovou bibliografii Fleglových historických prací.

Také přednášková činnost patřila k nepominutelným aktivitám bratra M. Flegla. Jistě je to v první řadě jeho pedagogické působení na Evangelické teologické fakultě UK. 20 let (od roku 1990) zde přednášel české dějiny a vedl proseminář pomocných věd historických. Oblibě u posluchačů se těšily jeho pravidelně pořádané exkurze po pražských církevních památkách. Jeho studenti po ukončení studia s ním udržovali velmi vřelé vztahy. M. Flegl se zájmem sledoval jejich odborný i pastorační vývoj. Životní kapitolu také znamenaly přednášky v odborech Kostnické jednoty a v evangelických sborech, konané nejen v Praze, ale i po celých Čechách.

Ještě na podzim 2014 mě požádal o Hesla Jednoty bratrské na příští rok - a pak za ně velice děkoval. Ale tato knížečka biblických veršů, která uživatele provází každým dnem, již zůstala jeho rukám uzavřená. Věřím však, že před ním milostivý Hospodin otevřel svou knihu života, kde je zapsáno i jméno našeho vzácného bratra Michala Flegla.

Bohumil Kejř
- s pomocí Jany a Ládi Fleglových

Evangelický týdeník - Kostnické jiskry
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607,
e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Pro jednotlivce: Česká pošta, s.p. bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9, 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*Hromadné zásilky: A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

Novinka z Kalicha

AMICA SPONSA MATER (Bible v čase reformace)
Ota Halama (ed.)
Sedmnáct vědeckých pracovníků se při příležitosti jubilea posledního vydání kralické Bible (1613–2013) pokusilo napříč náboženským spektrem i historickými obory přehlédnout dějiny biblického překladu v českých zemích.
346 stran, cena 350 Kč, v ekalichu 280 Kč

Kostnické jiskry

prosinec 1914 — List budící české svědomí — č. 1

Na postupu.

Každý organický útvar roste. Neroste-li, dostoupil rozhraní života a smrti a začíná hynouti. To platí i o útvarech duchovních. Která společnost neumí dělati propagandu, mře; nějakou dobu třeba ještě potrvá, ale pak padne - ocitne se v mrákotách smrti. "Kdož má, dáno bude jemu a rozhojníť se; ale kdo nemá, to což má, bude od něho odjato." Je-li v nás život, bude nám přidáno; je-li v nás svatý zápal, bude námi rozněcován oheň v srdcích mnohých. Není-li tomu tak při nás, uhasne v nás záhy i jiskra poslední.

Národ náš má minulost evangelickou a nemá jiných velkých mužů a žen než z doby reformace - a přec se chová apathicky k evangeliu.

Proč nerosteme? Proč neopouští národ mělkého života smyslného a nestaví se na základy evangelia? Kde je vina? Jednota Bratrská rostla úžasně. Komenský praví, že každá vinice musí si pěstovati nové sazenice, sic časem zakrní a vína nevydá, a my nemáme nic jiného než staré pařezy z doby toleranční. Kde máme hledati příčinu?

Naše okolí je nám nepříznivé.

Duševní proudy v národu jsou nám nepříznivé. Národ má mnoho starostí a říká: "Počkejte; otázka náboženská bude vyřešena později." Ale my nemůžeme čekat. Nejprve má být český národ vychován na základě evangelia a pak vše ostatní snadno se vyřeší. Cestou opačnou nic se nedokáže. Kdyby celý národ stál na půdě evangelia, dávno bychom byli stáli u cíle svých politických tužeb.

Bez obětavosti ničeho nedokážeme. I otcové naši ve věku husitském zvítězili jenom s hroznými oběťmi. Oni nezpívali pouze "Kdož jste Boží bojovníci", nýbrž také v duchu té písně jednali, obětujíce krev a život. Jiné cesty ku vítězství není. Doba naše jest pro šíření evangelia ovšem nepřízniva. Ale to se promění, známky toho se již objevují. Přibývá těch, kdož s láskou čítají bibli. Mezi mládeží akademickou pozorujeme neobyčejnou vážnost a touhu po vnitřní obnově. Važme si toho! V těchto kruzích převládá přesvědčení, že národ český se musí znovuzrodit, sic nezvítězí. Na venkově se často setkáváme s tklivou žádostivostí slova Božího. To jsou známky pozoruhodné a nadějné.

Proto buďme bedliví. Neopomeňme ničeho, čím by posice evangelia mohla být v zemi utvrzena.

Čeněk Dušek